

VÝZVA ŘÍMSKÝM KATOLÍKŮM

Důvody pro tuto výzvu

Vaše církev má bohatou tradici, katolická čtenáři. Tvrdí, že má dlouhou historii, a chlubit se tím, že jejím prvním papežem byl apoštol Petr. O historické prvenství by s Vámi mohly vážně soupeřit pouze jedna či dvě velice staré církve. Nadto je velmi rozšířená; v celém křesťanství se jí v tomto ohledu žádná jiná církev nemůže rovnat.

Mé společenství ani já sám nic podobného netvrdíme. Pod svým současným jménem existujeme méně než 150 let. Nemáme papeže ani biskupy (tak, jak je chápete Vy) a netvrdíme ani, že máme přímou návaznost na apoštola Petra. Jsme také velmi malí. Mohli jste nás i nadále míjet téměř bez povšimnutí, kdyby Vám náhodou do ruky nepřišla tato brožurka, nebo kdybyste ji nedostali od někoho z nás.

Máte rádi svou církev. Mezi velkými křesťanskými církvemi se právě ta Vaše může pochlubit největším podílem stálých věřících; právě při Vašich nedělních bohoslužbách se lidé tísní v zástupech, aby se dovnitř vešli všichni, kdo chtějí vyjádřit svou oddanost. Moje společenství má snad, co se týče věrnosti, také poměrně dobré výsledky, to nás však ve Vašich očích ještě k ničemu neopravňuje. Na co si tedy zde před Vámi budeme činit nárok?

Ve skutečnosti se nám jedná o něco zcela jiného. Říkáme: „Přišli jsme k Vám

s Biblií – s Vaší vlastní Biblií, chcete-li – a žádáme Vás, abyste si ji s námi četli.“ Chtěli bychom, abyste nám ukázali, zda v ní lze nalézt věroučný systém Vaší církve - my bychom Vám zase na oplátku rádi ukázali, co Bible podle našeho názoru o těchto záležitostech skutečně učí. Nenabízíme Vám nic kromě Bible a nepožadujeme po Vás žádné důkazy, které by se nacházely mimo tuto Knihu. Jestli při četbě zjistíte, že je učení Vaší církve dobře podloženo, budete moci tvrdit, že se mýlíme; dojdete-li však k jinému závěru, možná budete rádi, že jste přijali výzvu ke zkoumání.

Je možné, že Biblii příliš dobře neznáte? Ovšem, odkazuje se na ni při Vašich bohoslužbách, a z jejího obsahu vychází do velké míry i Vaše mešní kniha. Když kněz říká: „*Hoc est enim corpus meum*“, nebo podle nového způsobu bohoslužby pronáší tatáž slova v češtině: „*Toto jest mé tělo*“ (*Matouš 26,26*), cituje z Bible. Znáte však Knihu dobře Vy *osobně*, čtete si ji sám/sama a rozumíte tomu, jak se právě Vás týká její poselství?

Katolická církev a Bible

Pokud Biblii dobře neznáte, ocitáte se v úctyhodné společnosti... Biblii stejně jako Vy ve větší části církvi pravidelně nečte většina jejich členů. Z toho však vyplývá, že se v mnoha církvích s Biblií nezachá-

zí s onou úctou, jíž se jí kdysi dostávalo. Lze se dokonce setkat s biskupy některých církví, kteří neuznávají, že by Bůh mohl promlouvat k lidem prostřednictvím zázraků, nebo že by byl vůbec schopen konat zázraky. Lze být dokonce věřícím některé z těchto církví a zároveň být přesvědčen o tom, že mnohé z toho, co Bible obsahuje, nepochází od Boha.

V případě Vaší církve to dříve neplatilo. Vaše Bible se tehdy sice mírně lišila od těch, které byly uznávány v nekatolických církvích, tuto odlišnost však vzhledem k našemu záměru můžeme ponechat stranou. Učení prvního Vatikánského koncilu z roku 1869 totiž zní takto: „Bible je pokládána za svatou a kanonickou, a sice ne proto, že by byla schválena církevní autoritou, nýbrž proto, že byla napsána z inspirace Duchem Svátým, přičemž jejím autorem je Bůh, a jako taková předána církvi.“

Toto prohlášení je naprosto dokonalé. Nejenže uznává autoritu Písem, ale sděluje nám i to, že tuto autoritu mají proto, že jim ji dal Bůh, *ne* proto, že to tvrdí církev. Bible je po zásluze slovem Božím a jako takové jí patří veškerá pozornost, kterou jí můžeme věnovat. Jak praví Petr: „*Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého mluvili lidé, poslaní od Boha.*“ (2. list Petrův 1,21); nebo slovy Pavla: „*Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti*“ (2. list Timoteovi 3,16).

Za vším stojí božská inspirace, jež nás má za úkol učit a ukazovat nám naše chyby. To je výborný důvod k tomu, aby se Bible stala naším průvodcem, a také k tomu, abychom její výklad neponechá-

vali na někom jiném. Právě k této knize bychom se měli obracet, pokud bychom se chtěli chovat podle toho, k čemu nás vyzývá Petr: „*Buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslyšel, o naději, kterou máte, ale číňte to s tichostí a s uctivostí.*“ (1. list Petrův 3,15-16). Bohužel se zdá, že modernismus, který již dávno pronikl do protestantství, se začíná stále více projevovat i v katolické církvi. Narůstající svoboda mezi katolíky však nepostrádá i určité klady, neboť zjevně přestali být odrazováni od toho, aby si sami četli Bibli. Dříve existovaly zákazy, které téměř zamezily tomu, aby katolíci vlastnili Bibli v místním jazyce, a mnoho katolických laiků nabylo dojmu, ať již oprávněně či nikoliv, že není správné, aby si sami četli Bibli. Předmluvy k některým schváleným překladům však praví, že odměnou za čtení Bible bude „odpuštění“, pročež se nyní můžeme bez rozmýšlení společně začít věnovat Bibli a jejímu učení.

Zde však narážíte na jednu obtíž, kterou my nemáme. Kromě toho, že věříte v inspirovanou Bibli, totiž také věříte v inspirovanou církev. Pokud Vaše církev vydává stanoviska v záležitostech víry a morálky, máte povinnost jejímu hlasu naslouchat, a pokud o těchto tématech hovoří Váš papež *ex cathedra*, musíte mít na paměti, že byl na prvním Vatikánském koncilu prohlášen za neomylného. Za těchto okolností je pro Vás nezvyklé zabývat se Bibli, aniž byste se zajímali o to, co o jejím poselství říká církev. To však může velice snadno vést k tomu, že se Bibli nedostane prostoru, který jí náleží. Kdybyste však měli být stále v pokušení říct: „Vím, že Bible je slovo Boží, ale to, co říká, můžu pochopit až teh-

dy, když mi to církev vyloží,“ nemohli bychom se spolu rozumně bavit. Tomu se neříká „přijetí Bible (jakožto slova Božího)“, není-liž pravda? Chtěli jsme zde přece mluvit o tom, zda je to, čemu učí katolická Bible, založeno na Bibli, nebo není. Kdybychom se však museli na výklad Bible ptát Vaší církve, znamenalo by to, že ji necháváme rozhodovat v její vlastní kauze.

Bible si však nepřeje, aby s ní bylo zacházeno tímto způsobem. Jak jsme se dočetli, je „*inspirovaná Bohem, schopná nás učit*“. Když Pavel začal kázat, nejlepší z jeho posluchačů „*přijali evangelium s velikou dychtivostí a každý den zkoumali Písmo, zdali je to tak, jak zvěstuje Pavel. A tak mnozí z nich uvěřili*“ (*Skutky apoštolů 17,11-12*). Ani dnes to nelze dělat lépe. Ať jsme již byli poučováni správně či nesprávně, „každodenní zkoumání Písma“ je nejjistější cestou, jak dojít pravé víry a nabýt jistoty, že naše víra opravdu pramení v nás samých.

V tomto duchu se tedy tažme Bible na některá z nejpodstatnějších učení katolické církve, abychom viděli, kde spolu Bible a církev souhlasí.

1. Co bude po smrti

Katolická církev učí, že všechny lidské bytosti mají (od okamžiku početí) nesmrtelnou duši, která v okamžiku smrti opouští tělo. Duše zločinců, kteří umírají ve smrtelném hříchu, se odebírají do pekla k nepřetržitému mučení, než jsou nakonec posledního dne sjednoceny s tělem a odsouzeny k dalšímu mučení, jež nikdy neskončí. Duše těch, kdo zemřeli, aniž by dosáhli odpuštění menších hříchů, nebo

jimž dosud nevypršel trest za hříchy odpuštěné, podstupují před tím, než mohou být přijati do nebe, bolestnou očistu v očistci. Posledního dne budou rovněž sjednoceny s tělem a dosáhnou věčného požehnání.

Některé složky této nauky samozřejmě znají i jiné církve; naším cílem zde však není srovnávat církve, nýbrž ukázat, čemu učí Bible, ať to je v souladu s jinými naukami či nikoliv.

Bible ve skutečnosti neučí tomu, že máme nesmrtelnou duši - její „peklo“ obvykle znamená hrob, kam lidé uléhají ke spánku smrti; její pekelný oheň je popisem trestu, který v den soudu čeká hříšníky, kteří hřešili vědomě; popírá také, že by kromě Ježíše Krista kdokoli jiný vystoupil na nebe, a nikdy se nezmiňuje o očistci.

Co se týče našich duší: „*I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chrápní dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.*“ (*Genesis 2,7*). Tímto živým „tvorem“ je celý člověk a v této knize se dozvídáme, co se s ním děje po smrti: „*V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátíš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátíš.*“ (*Genesis 3,19*). Povaha pekla je nejlépe vyjádřena ve slovech Chizkijášových: „*Vždyť podsvětí nevzdává ti chválu, smrt tě nedovede chválit, ti, kdo sestoupili do jámy, už nevyhlížejí tvou věrnost. Živý, jenom živý, vzdá ti chválu jako já dnes...*“ (*Izajáš 38, 18-19*). Mrtví si nejsou vědomi ani požehnání, ani prokletí: „*Mezi mrtvými tě nebude nic připomínat; což ti v podsvětí vzdá někdo chválu?*“ (*Žalm 6,6*).

Pekelný oheň je charakteristickým nozovákonním výrazem, ale nade vši pochyb-

nost se týká utrpení, které budou zakoušet ti, kdo byli zavrženi, v den soudu (*Marek 9,46*; srov. *Matouš 25,31-46*), a nemá nic společného s tím, co následuje bezprostředně po smrti. „*Mnozí z těch, kteří spí v prachu země, procitnou; jedni k životu věčnému, druzí k pohaně a věčné hrůze*“ (*Daniel 12,2*). Nebe je příbytkem Boha a jeho andělů a v této době rovněž příbytkem Pána Ježíše Krista; co se týče ostatních, dočítáme se, že „*nikdo nevstoupil na nebesa*“, ani sám spravedlivý David (*Jan 3,13*; *Skutky apoštolů 2,34*).

O očistci se Bible vůbec nezmiňuje. Pravdou je, že ti, jejichž život byl poskvrněn čímkoliv, co je Bohu nemilé, budou muset být před svým přijetím očištěni ohněm. Učení o očistci však vůbec nevychází z Písma.

Celý systém nauky o posmrtném životě vychází z předpokladu, že duše je nesmrtelná; tento předpoklad však na základě Písma nelze obhájit. To, čemu Bible skutečně učí, je poměrně prosté – lidská smrt je spánkem, a ti, které bude Bůh chtít povolát k soudu, budou ze svého spánku probuzeni. Požehnaní mezi nimi pak budou smět po návratu Ježíše Kriste prodlévat a vládnout na zemi spolu s ním (*Zjevení 5,10*; *Matouš 5,4*; *Druhý list Tesalonickým 1,9-10*).

Nauka římskokatolické církve o posmrtném životě je ve srovnání s odpovídajícími naukami ostatních církví daleko propracovanější a dokonalejší; podstatné však je, že není založena na Písmech. Pro naši diskusi není příliš důležité, odkud tato nauka pochází. Daleko důležitější je, že jsme zde došli k zásadnímu závěru: velké stáří Vaší církve není dostatečným ospra-

vedlněním pro její odklon od biblického učení. Bible je totiž ještě starší a její křesťanské učení (které pochází od Pána a jeho pravých apoštolů) je nejstarší ze všech – to je pak měřítkem, podle něžž je třeba posuzovat stáří jednotlivých církví.

2. Utrpení jako následek hříchu a jeho ulehčení

Katolická církev učí, že utrpení v očistci může být ulehčeno nebo zkráceno pomocí odpustků. Tyto mohou být získány prostřednictvím dobrých činů během života nebo pomocí modliteb a mší za mrtvé.

V předmluvě ke katolické Bibli se lze dočíst, že čtením určitých částí Bible je možno získat několikadenní odpuštění, nebo dokonce odpuštění „celkové“. V některých zemích můžeme podél cest vidět křížová znamení, před nimiž se za stejným účelem odříkávají modlitby. Není třeba příliš rozebírat skandální „prodej odpustků“, který se odehrával v době reformace, nikdo z Vaší církve se jej totiž již nezastává. Je zřejmé, že citliví věřící Vaší církve se stydí za samotnou existenci odpustků, avšak pro církev, která o sobě tvrdí, že vyučuje pod Božím vedením, je obtížné se jakékoliv nauky zříci, neboť by musela přiznat, že se v jejím učení v minulosti vyskytly závažné chyby.

V Písmu se však nenachází vůbec nic, co by tuto nauku potvrdovalo. Musíme Bohu vydat počet ze svého vlastního života (*Římanům 2,4-16*) a přestože nám modlitby našich věřících přátel mohou pomoci za našeho života (*1. list Janův 5,14-16*), „*každý člověk jen jednou umírá, a potom*

bude soud“ (Židům 9,27). Lze citovat pasáže, v nichž apoštolové dostávají moc odpouštět hříchy a určovat zákony pro vedení církve, ty však s naukou o odpustcích vůbec nesouvisí (Matouš 18,15-20; Jan 20,21-23).

Kromě toho, že tato nauka není založena na Bibli, předpokládá navíc posmrtnou existenci vědomí, kterou Bible nepřipouští. To je snad postačujícím důvodem pro to, aby byla nauka o odpustcích opuštěna.

3. Panna Marie a světci

Katolická církev učí, že Marie byla počata jako neposkvrněná a byla vzata na nebe v těle. Učí věřící tomu, aby se k ní modlili a projevovali jí nejvyšší úctu („hyperdouleia“). Ku prospěchu jim mohou být i modlitby ke světčům.

Písma nevěnují Panně Marii příliš mnoho místa. Je popisována jako panna, zasnoubená muži z rodu Davidova (Lukáš 1,27) a „milostí zahrnutá“ (Lukáš 1,28). Když se dovídá, že se stane matkou Syna Božího, říká o sobě: „budou mne blahoslaviv všechna pokolení“ (Lukáš 1,48). O jejím zrození a smrti se však v Bibli nedozvídáme vůbec nic.

Je zarážející, že dvě údajně neomylná prohlášení (učiněná v devatenáctém a dvacátém století) se týkají záležitostí, o nichž Písma zcela mlčí. Ani o Mariiných údajných rodičích, Anně a Jáchymovi, se Písmo nikde nezmiňuje, a vyskytují se vlastně pouze v jednom apokryfním evangeliu (Protoevangelium Jakubovo), jež se kdysi zřejmě nacházelo na indexu zakázaných knih.

A nejen to. Písma nepraví o Mariině

zrození nebo jejím odchodu nic zvláštního – zprávy vypovídají pouze, že byla ženou stejnou jako ostatní lidské ženy; ženou sice obzvláště ctnostnou a věrnou, protože byla hodna vznešeného úkolu zrození Syna Božího, a hodnou nejvyšší úcty, ale přesto ženou se všemi slabostmi a nedostatky naší rasy. O svého Syna se starala dobře, ale když nadešel čas jeho povolání ke službě, byla zjevně mezi těmi, kdo o jeho poslání zpočátku pochybovali (Marek 3,20-35). Odkazuje-li k ní Pán vůbec, pak pouze při varování. Když jakási žena vykřikla: „Blaze tě, která tě zrodila a odkojila,“ Pán jí odpověděl: „Blaze těm, kteří slyší Boží slovo a zachovávají je.“ (Lukáš 11,27-33). Když na něj čekala spolu s jeho bratry, znovu podělil její výsostní postavení mezi ty, kdo v něj uvěřili: „Kdo je má matka a kdo jsou moji bratři?...Neboť kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka.“ (Matouš 12,46-50).

To však ještě není vše. Pokud víme o mládí Pána Ježíše, jak je popisováno v Písmech, něco s jistotou, pak pouze to, že se nelišil od svých bratří. Jeho pokušení byla tatáž jako naše pokušení (Židům 4,15) a „musil být ve všem jako jeho bratři“ (Židům 2,17). Je zřejmé, že Vaše církev chtěla pomocí neposkvrněného početí uchránit Pána veškerého kontaktu s „původním hříchem“. Přiznáme-li však to, čemu Písma výslovně učí, a sice že Pán začínal s našimi slabostmi a tělesnými nedostatky a v čestném boji je svým životem ve víře a smrti na kříži přemohl, dáváme tím najevo větší úctu k jeho povaze, práci i k tomu, čeho dosáhl. Pán byl učiněn dokonalým „skrze utrpení“ (Židům 2,10).

To, co jsme si již řekli o stavu mrtvých,

je samo o sobě dostatečným důvodem k odmítnutí představy nanebevzetí Panny, ať již v těle či nikoliv, pro niž stejně neexistuje žádný biblický doklad. Totéž pak platí i o všech věrných věřících, kteří zemřou a spí v Kristu, a tento důvod postačuje k tomu, aby byla opuštěna praxe modlení se k Panně či ke světcům.

Jsou zde však i jiné důvody. Pán Ježíš je v Písmech líčen jako jediný a dostatečný prostředník mezi Bohem a věřícími. „*Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš*“ (1. list Timoteovi 2,5). Pán sám nás vyzývá, abychom se obraceli k Otci v jeho jménu (Jan 16,23), a v Novém zákoně nikdy nedochází k tomu, že by byla modlitba vznášena skrze jiného prostředníka. Je možno říci, že kdybychom se domnívali, že potřebujeme ještě jiného prostředníka (i kdyby to bylo možné), dávali bychom tím najevo neúctu k moci a dobrotě Pána Ježíše Krista. A tvrdí-li někteří myslitelé vaší církve, že je potřeba láskyplného zprostředkování „Matky nebes“, aby hněv Syna Božího nestihl hříšníky podobné těm, kteří jej ukřižovali, jasně se ukazuje, jaké nebezpečí spočívá v Mariině zprostředkování. Jak pak můžeme správně porozumět pravé povaze našeho Spasitele, o němž čteme: „*Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nepodpusťil se hříchu*“ (Židům 4,15)?

4. Světcí

Katolická církev se cítí oprávněna zkoumat život zemřelých věřících a v procesu blahořečení a svatořečení je prohlá-

šovat za svaté. Jim jsou pak přidělovány dny v kalendáři světců a k nim mají být směřovány prosby věřících.

Právo soudit lidi je v Písmech vyhrazeno Bohu skrze Ježíše Krista. Skutečnost, že věřící stojí před tváří Boží, nemůže být nijak ovlivněna tím, co o jejich charakteru a díle soudí lidé. Při vykonávání úkolů, jež si sama stanovila, došla církev k některým pozoruhodným rozhodnutím; jedním z nich bylo například svatořečení „Sv. Anny a Sv. Jáchyma“, údajné matky a otce Panny Marie, o jejichž životě a dokonce ani samotné existenci není nic bližšího známo.

Slovo „svatý“ není v Novém zákoně žádném případě vyhrazeno nějaké zvláštní kategorii věřících. Jedná se o běžný titul používaný k označení těch, kdo byli „posvěceni“ vírou a křtem v Krista. Výrok „všichni jste bratři“ staví učedníky na stejnou úroveň, co se týče tohoto života, a konečné požehnání všech věrných světců ve dni zmrtvýchvstání a soudu bude spočívat pouze v rukou Božích skrze Ježíše Krista.

5. Kněží

Katolická církev striktně odděluje kněží od laiků. Kněží se nesmějí ženit, bývají oslovováni „otče“ a pouze oni mohou zprostředkovávat „svátost“ (kromě vzácné výjimky – křtu v nouzi).

Židé měli své kněžstvo z kmene Lévi a domu Áronova. Tito kněží se ženili a jejich děti dědily kněžský úřad. V jistém slova smyslu však byl celý lid kněžími, a sice ve vztahu ke světu „...budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid...budete mi královstvím kněží, pronáro-

dem svatým“ (*Exodus 19,5-6*).

Nový zákon líčí novou situaci: sděluje křesťanské církvi, že dny starého kněžstva z řad dětí Áronových pominuly. Namísto nejvyšších kněží, kteří zemřeli a byli překonáni, máme jediného nesmrtelného kněze, zmrtvýchvstalého Krista, jenž „*dosáhl dokonalosti a všem, kteří ho poslouchají, stal se původcem věčné spásy, když ho Bůh prohlásil veleknězem podle řádu Melchisedehova*“ (*Židům 5,9-10*).

O žádných jiných zvláštních kněžích však Nový zákon nehovoří. Když je slovo „kněží“ používáno o někom jiném než o Kristu, vztahuje se na *všechny* věřící, a o pravém křesťanu platí tato slova Sinajské smlouvy: „ *Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu*“ (*1. list Petrův 2,9*). Je pravda, že raná církev měla své biskupy, ti se však ženili a vedli své vlastní domácnosti (*1. list Timoteovi 3,1-7*) a v církvi jich bylo několik; jednalo se o staršiny příslušného společenství, kteří neměli s autoritativními biskupy diecézí dnešních episkopálních církví nic společného (*Filipským 1,1*). Povinností těchto vůdců v žádném případě nebylo vystupovat jako pastýři Kristova stáda (*1. list Petrův 5,1-3*), ačkoli ti, jež vedli, byli povinni chovat se k nim s vděčností a úctou.

Označení „otec“ se pro tyto lidi nepoužívalo. Vzpomeneme-li si na Pánovu jednoznačnou radu: „*A nikomu na zemi nedávejte jméno Otec: jediný je váš Otec, ten nebeský*“ (*Matouš 23,9*), lze jen těžko pochopit, jak mohlo dojít k tomu, že tento titul přijali ti, kdo se snažili žít v Kristově duchu. Naši biologičtí otcové *jsou* po právu našimi otci, kdybychom však chtěli

tento titul někomu *udělit*, pak pouze Bohu samotnému, jenž je Otcem všech, stejně tak jako se my stáváme jeho Syny skrze víru v Ježíše Krista.

Každý křesťan má právo rozhodnout se sám za sebe, zda se provdá či ožení. Pavel sice vyzdvihuje výhody plynoucí z celibátu, ale nejen že po představitelích církve nepožaduje, aby se neženili, ale dokonce stanovuje pravidla chování ženatých „biskupů“ a s nesouhlasem píše o těch, kdo „*zakazují lidem ženit se*“ (*1. list Timoteovi 4,3*). Katolická církev zde tedy v podstatě v ničem nenásleduje vzor rané církve. Jakkoli je starobylá, vše, co jsme právě probrali, je ve srovnání s učením a praxí Nového zákona novinkou.

6. Eucharistie

Katolická církev učí, že jakmile jsou pronesena slova posvěcení, substance hostie a vína se promění a stane se tělem a krví Páně, jež jsou tak stále znovu obětovány při každé mši.

Je pravda, že když Pán Ježíš vzdal díky za chléb a víno při Poslední večeři, pravil: „*Toto jest mé tělo*“ a „*Toto jest má krev*“ (*Matouš 26,26-27*). Tato slova však byla vyslovena předtím, než bylo jeho tělo obětováno a krev prolita. V okamžiku, kdy byla pronesena, jim nemohl být přikládán doslovný význam, což je dostatečný důvod k tomu, aby tak nemohla být dodatečně vykládána. Pavel popisuje chléb, jenž je lámán, jako „*podíl na Kristově těle*“, symbol jednoty, kterou by měl pravý věřící pocítovat; věřící by si měl být vědom toho, že se účastní aktu, jenž jej spojuje se smrtí jeho Spasitele. Pán i Pavel popisují přijímání

jako „památku“ toho, co Kristus učinil (1. list Korintským 10,16; 11,24,25; Lukáš 22,19-20); Kristova oběť je v dějinách vskutku jedinečnou událostí, něčím, co se stává „jednou provždy“ (Židům 9,28).

Písmo neobsahuje nic, co by mohlo vést k přesvědčení, že eucharistie představuje zázrak. Pravý pokřtěný věřící má výsadu, která spočívá v tom, že se může účastnit slavnostního aktu na památku Ježíše Krista. Toto privilegium s sebou nese velkou zodpovědnost; je-li totiž tento akt vykonán nedůstojně, viník se „proviní ... proti tělu a krvi Páně“ (1. list Korintským 11,27). To znamená, že pokud bychom se vzpomínky na Kristovu nápravnou smrt účastnili se špatnými úmysly, znamenalo by to totéž, jako kdybychom napomáhali jejím vykonatelům. Avšak to, co se jí, je „chléb“, a to, co se pije, je „víno“. Bible očividně nezná představu, podle níž se jedná pouze o vnější podobu chleba a vína, zatímco pravou substancí je něco zcela odlišného. Podle učení Bible zůstává složení chleba a vína před posvěcením i po něm totéž.

7. Kalich

Katolická církev za běžných okolností zakazuje laikům užívání kalichu a povoluje je pouze kněžím.

Bible neobsahuje nic, co by toto jednání opravňovalo. Kristův příkaz při Poslední večeři zahrnoval všechny, kdo byli přítomni, a Pavlův komentář se pak týká všech pokřtěných věřících. „*Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb... Kdykoliv tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on*

nepřijde“ (1. list Korintským 11,23-26). Nezdá se Vám poněkud zarážející, že Vaše církev neváhala vzít na sebe tak závažnou zodpovědnost a změnila příkaz Páně? Ať již věříte v jakékoli výsady církve, neočekávali byste, že se zastaví před změnou výslovného nařízení, které ustanovil sám Pán?

8. Papežové a Petr

Katolická církev učí, že Petr byl prvním římským biskupem a prvním Kristovým zástupcem na zemi. Učí, že papežové jsou jeho přímými následovníky v nepřerušované linii, jeho nástupci na římském stolci, zástupci Kristovými a hlavou církve.

Není potřeba rozebírat to, zda byl Petr vůbec starším církve v Římě (slovo „biskup“ totiž v Bibli neoznačuje autokratického vládce). Jediná biblická pasáž, která by něco podobného mohla naznačovat („*Pozdravuje vás vaše spoluvyvolená [církev], která je v Babylónu“* /1. list Petřův 5,13/), užívá pro označení Říma velice nepřekrásného jména, je-li tak chápáno, a popis tohoto „Babylónu“ ve Zjevení (Zjevení 14,8; ; 17,5; 18,2-3) nesvědčí o tom, že by pravá církev mohla mít zájem nárokovat si podobný titul!

Musíme však zjistit, zda je Petr v Písmech vůbec líčen jako papež. Je pravda, že Pán řekl Petrovi: „*ty jsi Petr ; a na této skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou“* (Matouš 16,18). Měli bychom si však uvědomit následující skutečnosti:

Petr právě doznal, že Ježíš je „*Mesiáš, Syn Boha živého“* (verš 16). Ten je pravým

základem církve Boží, jak Pavel při dvou příležitostech poznamenává: „*Nikdo totiž nemůže položit jiný základ než ten, který už je položen, a to je Ježíš Kristus*“ (1. list Korintským 3,11) a „*Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Kristus Ježíš. V něm je celá stavba pevně spojena a roste v chrám, posvěcený v Pánu*“ (Efezským 2,20-21).

Petr sám nikdy neuznával jinou hlavu církve než Krista, o němž hovoří jako o „*kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je vyvolený a vzácný. I vy budete živými kameny*“, a dokládá svá slova odkazem na starodávné proroctví, jež hovoří o Ježíšovi a popisuje jej jako „*kámen osvědčený, úhelný a drahý*“ (1. list Petřív 2,4-8, Izajáš 28,16).

(3) Ačkoliv je pravda, že Pán dal Petrovi moc „*odmítat a přijímat*“, tuto moc obdrželi i ostatní apoštolové (Matouš 16,19; 18,18). Přestože je pravda, že mu dává „*kliče od království nebeského*“, vidíme, že je Petr osobně používá, když otevírá cestu ke spasení v Kristu Židům (Skutky 2) a pohanům (Skutky 10). Pak je již nikdo nepotřebuje, vyjma samotného Pána při posledním soudu, když zavírá a nikdo neotevře, a otevírá a nikdo nezavře (Zjevení 1,18; 3,7).

(4) Petr se v 16. kapitole Matoušova evangelia ukazuje ve dvou velice odlišných aspektech. Když se spokojuje s tím, že mluví o věcech, jež mu Bůh zjevil, stává se skálou, na níž má být vystavěna církev (Matouš 16,18). Když se však staví proti ukřižování, jež má tuto stavbu umožnit, stává se „*kamenem úrazu*“, kamenem, který stojí v cestě, jak říká Pán (Matouš 16,23).

(5) Nenacházíme zde žádný náznak, že by se Petr snažil vládnout mocí náležející papežovi, nebo že by mu ji ostatní apoštolové byli ochotni předat. Je pravda, že jej Pán vyzval, aby posílil své bratry (Lukáš 22,32), to však ještě o ničem nesvědčí. Je pravda, že mu Pán svěřil správu nad svými ovečkami (Jan 21,15-17), to však následovalo po projevu Petrovy slabosti a rovněž to o ničem nesvědčí.

Účastníci koncilu v Jeruzalémě trpělivě naslouchali Petrovu svědectví o kazatelské činnosti mezi pohany - byli to však oni, a ne Petr, kdo učinil potřebné rozhodnutí (Skutky 15,6-29). Pavel vypráví o svém pověření ke kázání mezi pohany, a zcela vylučuje, že by Petr nebo kdokoli z ostatních apoštolů mohl jakkoli zasahovat do pravomocí, kterými disponoval (Galatským 2,6-10). Pavel si dokonce dovoluje Petrovi vytknout, že šel židovským a pohanským věřícím špatným příkladem (Galatským 2,11-17). Co se týče Petra, vše, co říká o svém postavení v církvi, je to, že je „*také starší*“, když oslovuje jiné starší (1. list Petřív 5,1).

Pro jedno z hlavních tvrzení Vaší církve by bylo možné pouze stěží nalézt chabější doklad. Petr nebyl nikdy papežem, ani za něj nikdy nebyl pokládán svými současníky. Dostal pověření, která byla určena jemu osobně a nepředpokládala následníky. Není to vážný důvod k zamyšlení, když Vaše církve vznášá tak veliké nároky a vychází přitom z tak chatrných základů? Není to Bible, která by ospravedlňovala tvrzení Vaší církve „*Ubi Petrus, ibi Ecclesia*“ /Kde je Petr, tam je církev/, není-liž pravda?

9. Svátosti

Katolická církev uznává sedm svátostí: křest, biřmování, přijímání, pokání, poslední pomazání, kněžství a manželství.

O „svátostech“ ve smyslu úkonů, které vyvolávají aktivní milost Boží, Bible nehovoří. O mnoha ze zde uvedených úkonů se však zmiňuje. Tyto zmínky se však natolik liší od praxe Vaší církve, že je někdy téměř nemožné rozpoznat, o co se jedná.

Křest. Bible křest samozřejmě zná. Jedná se však o křest věřících: „*Kdo uvěří a přijme křest, bude spase.*“ (Marek 16,16), ne novorozenců, a spočívá v tom, že je člověk ponořen do vody, ne vodou pokropen, na znamení smrti a vzkříšení kajícího se spolu s Kristem (Římanům 6,1-7). Z toho důvodu Bible vůbec nemluví o **biřmování**. Věřící potvrzuje svou víru křtem, jež podstupuje ze své vlastní vůle. Ruce se vkládají kvůli požeňání nebo předání zvláštního poslání, či jako symbol předání darů Ducha, avšak ne kvůli tomu, aby byl křest po mnoha letech „potvrzen“. Zde vychází jeden omyl z druhého (Matouš 19,13; Skutky apoštolů 6,6; 13,3; 19,6; Židům 6,2).

Pokání. Bible hovoří i o pokání, a to jak ve smyslu lítosti nad spáchanými špatnými činy, tak i ve smyslu obrácení listu a počátku nového života. Pokání je samozřejmě nutným předpokladem křtu (Marek 1,4 a 14; Lukáš 24,47). Avšak „pokání“ ve smyslu zpovědi „knězi“ nebo „činění pokání“ jakožto podmínku odpuštění Bible nezná. Všichni, kdo chtějí potěšit Boha, jsou povinni projevit lítost nad svým minulým životem a obrátit se k němu skrze Krista a nechat se pokřtít; nejsou povinni zpovídat se lidskému knězi a přijmout lid-

ské *Absolvo te*, neboli jeho nyní obvyklejší český protějšek „Budiž ti odpuštěno“.

Poslední pomazání. Jakubův list (Jakub 5,13-15) dozajista doporučuje těm, jež jsou smrtelně nemocni, modlitbu a pomazání, a sice z rukou „církevních starších“. To však ještě nezakládá „svátost“ posledního pomazání, jež by nemocnému zajistila, že nezemře ve smrtelném hříchu a nepůjde do pekla. **Svátost vysvěcení na kněze** je založena na pojetí kněžství, které, jak jsme si již ukázali, není křesťanské. A jakkoli je **manželství** v Písmech označeno za úctyhodné ve všech případech (Židům 13,4) včetně manželství biskupů a starších (1. list Timoteovi 3,2; Titovi 1,5), není pokládáno za svátost.

Právě systém svátostí, který katolická církev vytvořila, podtrhuje obrovský rozdíl mezi propracovanou strukturou katolického učení a praxe, a jednoduchou praxí a učením rané církve. Dává nám tím vhodnou příležitost vyzdvihnout podstatu a motivaci naší výzvy.

VÝZVA

Byli byste nyní ochotni, katoličtí čtenáři, zamyslet se na chvíli nad tím, co Písmo podle našeho názoru skutečně učí o církvi, věřících a budoucím životě?

Říká nám, že Bůh je Jeden (Efezským 4,6) a že Ježíš Kristus je jeho Synem, jež zplodil a přivedl do tohoto světa jako našeho Spasitele (Lukáš 1,30-35). Říká nám, že Ježíš byl ve všech ohledech stejný jako jeho bratři a překonal hřích v čestném souboji, přičemž odolával jeho útokům zevnitř i zvenčí (Židům 4,14-17). Říká nám, že zemřel, aby překonal jeho moc a stal

se dokonalým ve všech ohledech, ačkoliv nikdy nezhrěšil (*Židům 5,9*). Říká nám, že vstoupil na nebe, a vrátí se na zemi, aby si ji podrobil a panoval (*Skutky apoštolů 1,11*).

Říká nám, že jsme hříšní a smrtelní (*Římanům 5,12*). Žádá po nás, abychom se vyznali ze své přirozenosti a ze svých hříchů, litovali a nechali se pokřtít jakožto dospělí věřící, ve vodě, jež pohřbí náš starý život, když se do ní ponoříme (*Koloským 2:12*). Dává nám nadějí, že pokud tak učiníme, náš Pán nás po svém návratu v den Posledního soudu přijme a dovolí nám radovat se v jeho království na zemi (*Matouš 25,31-46*).

Říká nám, že pravá církev sestává ze skromných lidí, kteří vzhlížejí pouze k jedinému Nejvyššímu knězi (*Židům 3,1*). Říká nám, že tato církev má pouze jedinou Hlavu, jednoho Mistra, přičemž my všichni jsme bratry (*Efezským 2,15*). Říká nám, že členové této církve se mají pravidelně, rádi a poslušně scházet, a všichni mají požívat chléb a víno na památku Pána, jenž pro ně zemřel (*1. Korintským 11,23-29*). A říká nám také, že ačkoli Hlava církve nyní sedí po pravici Boží, vrátí se a přijme svou církev, tak jako muž přijímá svou nevěstu, žehnaje jejím členům nesmrtelností na zemi (*Zjevení 19,7-9*).

Nenabízí nám okázalost, pouze prostotu a skromnost. Neuděluje velkou moc

žádnému mocnáři uvnitř církve, ale vyzývá nás, abychom žili pospolu jako cizinci a poutníci ve světě, jenž dosud není obrácen, dokud nepřijde Pán, aby převzal svou vládu (*1. list Petřův 2,9-12*).

Učí nás, že není konečného vítězství žádné náboženské autority na zemi, nýbrž že Pán sám zvítězí kvůli svým věrným. On je tím, kdo má klíče od pekla (jímž je hrob) (*Zjevení 1,18*). A je to On, kdo uvolní pouta smrti - až shromáždí své věrné, stane se skutečností, že „*brány pekla [...] nepřemohou jeho pravou církev ani žádné z jejích věrných členů*“ (*Matouš 16,18*).

Důkladně prosím zvažte všechny důkazy, které jsme Vám předložili. Zamyslete se prosím pozorně nad tím, zda nemáme Boží vůli hledat spíše ve zde ukázané prostotě, slabosti a skromnosti víry, než v nádheře a moci Vaší majestátní církve. Lidé se vždy příliš snadno odvracejí od jednoduchosti, jež spočívá v Kristu (*2. list Korintským 11,3*); setkáváme se s hrozivými proroctvími, podle nichž Pán odmítne náboženské organizace, které pokazily jeho učení, ať půjde o kohokoli (*2. list Tesalonským 2,1-4; Zjevení 17*), ale i s nádhernými sliby, podle nichž po svém příchodu, až dojdou odplaty ti, jenž se mu vzpouzeli, bude „*oslaven svým lidem a veleben těmi, kdo uvěřili*“ (*2. list Tesalonským 1,7-10*).

ALFRED NORRIS